

Tampereen Melinda - yhteisluettelon pilottiprojekti

Pirkko Lindberg
Kirjastopalvelujohtaja

Tampereen kaupunginkirjasto-Pirkanmaan maakuntakirjasto

Mikä Melinda on?

- ▶ (Diojen 1-7 sisältö: Johanna Jauhonen)
- ▶ Kansallinen metatietovaranto ja kirjastoille tarkoitettu palvelu
- ▶ Taustalla yliopistokirjastojen Linda-tietokanta
  - ▶ AMK-kirjastot liittyivät v. 2012-2014
  - ▶ sis. lisäksi Suomen kansallisbibliografia (Fennica), Eduskunnan kirjasto, Varastokirjasto, Tilastokirjasto
  - ▶ Tampere – PIKI ensimmäinen yleinen kirjasto v. 2015
    - ▶ Kokkola – ANDERS
    - ▶ jatko avoin, YKN:n Melinda-ryhmä miettii aikataulutusta

Mitä hyötyä Melindasta on?

- ▶ Kirjastoaineiston kuvailevat metatiedot keskitetysti yhdessä paikassa
  - ▶ Säästää työtä ja kustannuksia kirjastoissa
    - ▶ Muiden kirjastojen tekemän työn hyödyntäminen → kuvailuprosessi tehostuu, päällekkäinen työ vähenee
  - ▶ Näkyvyys paranee
  - ▶ Lisää, mutta myös helpottaa kaukopalvelun työtä
  - ▶ Erilaiset kuvailukäytännöt vähenevät
    - ▶ Kuvailun vaatimukset tiukentuvat → laatu paranee, vähemmän virhemahdollisuuksia

Mitä PIKI-tietokannalle tapahtuu?

- ▶ PIKI-tietokanta säilyy
- ▶ Melinda on työkalu tietokantatyötä ja kaukopalvelua tekeville
  - ▶ jatkossa aineisto luetteloidaan suoraan Melindaan, josta se kopioituu (replikoituu) PIKI-tietokantaan
  - ▶ replikointisäännöillä määritellään, mitä tietoja toivotaan kopioituvan
- ▶ Jatkossa asiakaskäyttöliittymäksi Finna

Tampereen Melinda-pilotti

- ▶ Petri Tonteri (projektipäällikkö), Johanna Jauhonen (projektisuunnittelija) + projektiryhmä PIKI-kirjastoista
- ▶ Mukana myös Kansalliskirjasto ja Axiell
- ▶ Projektin virallinen nimi: ”Yhteisluettelon: työvälineiden kehittelyä yleisille kirjastoille”
  - ▶ Hyötytavoite: Kartoitetaan yleisten kirjastojen erityistarpeita, hahmotellaan liittymisprosessia ja sen tukimateriaalia seuraavia liittyjiä varten

---

▶ 1. vaihe v. 2012-2013

- ▶ Tekniikka ei ollut vielä valmis

▶ 2. vaihe v. 2014-2015

- ▶ Tietokannan siivous:

- ▶ tuplatietueet, virheelliset yleismääreet, virheelliset asiasanat, suuraakkoselliset tietueet ym. ym...

- ▶ ISBD-konversio:

- ▶ Perustuu uusiin kirjastoaineiston kuvailusääntöihin (ISBD-consolidated)

▶ **Tulossa:**

- ▶ Selvitettävä, jätetäänkö Melindasta jotakin aineistoa pois
  - ▶ esim. Melindan tasovaatimukset täyttämätön aineisto, paikallisesti käytettävä aineisto, esineet, erikoiskokeelmat...
- ▶ Auroran luettelointityökalu → luetteloidaan Auroralla suoraan Melindaan
- ▶ PIKI-tietokannan haravointi konversion jälkeen Melindan testikantaan
- ▶ Melindan tuotantokantaan siirtyminen n. 2kk:n testaamisen jälkeen, helmikuussa 2015?

Luetteloinnista

- ▶ Luetteloinnin tasoa pitää nostaa Melindassa, entistä tarkempaa työtä
- ▶ Joko opetettava kaikki luetteloimaan täydellisesti tai karsittava luetteloijajoukkoa reilusti
- ▶ On osattava Marc21-formaatin mukainen täydellinen luettelointi, onko mahdollista kaikille?
- ▶ Alkuvaiheessa työ lisääntyy ja luettelointi hidastuu

Luetteloinnista

- ▶ 2-tasoisia oikeuksia: Melinda ja ei-Melinda
- ▶ Melinda-luetteloijatasot (hallitaan Kansalliskirjastosta)
- ▶ Pääkäyttäjätaso (hallitsee tunnuksia jne.)
- ▶ Luettelointitaso
- ▶ Poimintataso (Voi vain poimia tietueita, ei tehdä muutoksia)
- ▶ Erikseen vielä ”paikallistasot”, esim. PIKI-oikeudet

-
- ▶ esimerkki: KV:n data poimitaan ja laitetaan niillä tiedoilla lainaukseen -> tullut tietue, joka ei validia dataa eli ei kelpaa Melindaan -> pitää korjata jossain jne..,
  - ▶ Esim. Jo Nesbo, Nesbö vai Nesbø

Hyötyjä

- ▶ + tietueiden laatu paranee ja sen myötä verkkotiedonhaun kehittäminen ja tietueiden käyttö helpottuvat eri tavoin (esim. konversiot ja tietokannan analyysit)
- ▶ + luettelointityön kuormitus poistuu/vähenee pienissä kunnissa
- ▶ + opiskelun määrä vähenee (esim. RDA:n tullessa)
- ▶ + siivoamisen määrä vähenee (primääriluetteloinnin osalta).

Mitä nyt Tampereella?

- ▶ päätettävä pian kuka saa luetteloida ja kuka ei ja millä tasoilla?
  - ▶ Ehdotus PIKI-ryhmälle: "Kevyt keskittäminen": isommat kirjastot saavat luetteloida Melindaan, pienille ehkä poimintaoikeus, omia asiasanoja yms. saisi lisätä Pikiin
  - ▶ Yksi vaihtoehto olisi keskittää luettelointi Tampereelle, yhden htv:n luetteloijapanos jaettaisiin pikiläisten kesken
  - ▶ Jos pienet kirjastot poimivat esim KV:n minitiedoilla ja laittavat lainaan -> tieto siitä Tampereelle, joka luetteloi teoksen kokonaan
-
- ▶ osalta).

Muuta, pohdittavaa, päätettävää

- ▶ Melindaan eivät tulisi esim. esineet, daisy, muiden laitosten kokoelmat kuten museot, paikalliskokoelmat
- ▶ Helmetin mukaan tulo Melindaan hyödyttää oikeasti kirjastoja
- ▶ Ennakkotiedot Melindaan vai ei?
- ▶ Miten taataan täydellinen luettelointi esim. pienissä kunnissa? Kuka estää sen ja millä mandaatilla (jos tähän malliin mennään?)
- ▶ Mikä on BTJ:n luettelointitietueiden jatko ja osuus Melindassa? Entä Arvo? Osa-Arvo?
- ▶ Helsinkiin luettelointikeskus?

-
- ▶ 2016 alkuvuodesta tulossa RDA-kuvailusäännöstö 2016 kaikkien osattava, jotka luetteloivat Melindaan
  - ▶ Kansalliskirjaston ohjeet eivät tällä hetkellä sovellu yleisille kirjastoille
  - ▶ kuntien sitouduttava luetteloinnin tasoon entistä tarkemmin, jos aikovat luetteloida Melindaan

  - ▶ Hyöty? Kustannukset? Ketkä luetteloivat jatkossa?
  - ▶ ”Tiedonhaku rapautuu kun ei itse ole rakentamassa tietokantaa?” ”Työt loppuvat luetteloijilta?”

KIITOS
